

عفونت ویروسی در دیالیز

تهیه کننده: واحد آموزش سلامت
تایید کننده: کمیته آموزش بیمار
تاریخ بازنگری: پاییز ۱۴۰۲
منابع: ClinicalKey, WebMD, Mayo clinic

“ارتباط با ما”

تلفن تماس: ۰۳۵۳-۳۱۲۲۲۳۰
اینتا: ۰۹۹۶۵۲۵۰۰۶۹
آدرس اینترنتی: rahnemoon.ssu.ac.ir

❖ شرح بیماری

به علت انجام مکرر دیالیز این بیماران در خطر انواع بیماری‌های خطرناک ویروسی قرار دارند. همودیالیز موجب انتقال انواع ویروس‌های هپاتیت و ایدز می‌گردد. هپاتیت یک بیماری التهابی است که کبد را متورم و کارکرد آن را مختل می‌نماید. انواع هپاتیت عبارتند از:

- ✓ هپاتیت ب B
- ✓ هپاتیت سی C
- ✓ هپاتیت آ A

❖ ویروس هپاتیت (ب)

هپاتیت بی یک بیماری کبدی واگیردار است که در نتیجه عفونت با ویروس هپاتیت بی ایجاد می‌شود. ویروس هپاتیت ب می‌تواند به مدت ۷ روز یا بیشتر روی سطوح محیطی و در درجه حرارت اتاق بماند. حتی در غیاب هر گونه خون قابل رویت نیز احتمال آلودگی با این ویروس وجود دارد. راه انتقال هوایی و با تنفس و خوراکی وجود ندارد. در صورتیکه خون عفونی و آلوده پاشیده شود و وارد حفره دهان فرد شود آلودگی با ویروس ایجاد می‌شود.

❖ راه‌های انتقال هپاتیت (ب)

- ✓ تولد از مادر آلوده به ویروس هپاتیت ب
- ✓ تماس جنسی حفاظت نشده با فرد آلوده
- ✓ استفاده مشترک از ابزار آلوده‌ی تیز و برنده نظیر سوزن و سرنگ، تیغ اصلاح، مسواک؛
- ✓ تزریق مکرر خون یا فرآورده‌های خونی آلوده
- ✓ دیالیز با وسایل آلوده و پیوند اعضای آلوده
- ✓ خالکوبی، حجامت، سوراخ کردن گوش، خدمات پزشکی در محل‌های نامطمئن و آلوده، هر اقدامی که منجر به سوراخ شدن پوست با وسایل آلوده و غیر استریل شود.

❖ پیشگیری از هپاتیت (ب)

- ✓ از قیچی، کلامپ، جداگانه و انفرادی جهت هر بیمار استفاده شود.
- ✓ اگر سطوح محیطی به اندازه کافی پاک یا گندزادنی نشوند و بطور مشترک در بین بیماران مورد استفاده قرار گیرند باعث انتقال عفونت می‌شوند اگر دستکش پرسنل آلوده گردد که خود می‌تواند باعث آلودگی بیماران شود مانند در زمان تزریق یا برای پیدا کردن محل تزریق. به همین دلیل دقت کنید که برای شما از دستکش جداگانه استفاده شود.
- ✓ از وسایل دیگران استفاده ننمایید وسایل شخصی شما شامل ناخن گیر، ریش تراش و شانه، لیوان و قاشق و ... می‌باشد.
- ✓ جهت معاینه و آزمایش خون هر شش ماه به پزشک مراجعه نمایید.
- ✓ هرگز از وسایل تیز و برنده، نظیر سرنگ و سوزن، تیغ اصلاح و مسواک به صورت مشترک استفاده نکنید.
- ✓ از انجام کارهایی که به سوراخ شدن و ایجاد خراش در پوست منجر می‌شود، نظیر خالکوبی و حجامت در مراکز غیرمطمئن و آلوده پرهیز کنید.
- ✓ از تماس جنسی مشکوک و حفاظت نشده پرهیز کنید.
- ✓ نسبت به تزریق واکسیناسیون خود در سه نوبت اقدام کنید.
- ✓ در صورت ایجاد زخمی در بدن زخم را با آب و صابون شستشو داده بوسیله پانسمان بخوبی محافظت نمایید.
- ✓ اشیاء آلوده به خون را در کیسه پلاستیکی جمع‌آوری کرده و بسوزانیم.
- ✓ وسائل خون آلود را با مواد ضدعفونی کننده مانند مایع سفید کننده لباس تمیز نمایند.
- ✓ در صورت وجود فرد آلوده به ویروس هپاتیت «ب» اطرافیان او بر علیه این بیماری واکسینه شوند.
- ✓ دقت کنید فیلتر دستگاه شما در زمان دیالیز تعویض شده باشد.

✓ هر ۳ تا ۶ ماه، باید به طور دوره ای برای وجود عفونت هپاتیت ب آزمایش دهید.

❖ ویروس هپاتیت (آ)

✓ بیماری است که از راه مدفوعی، دهانی منتقل می شود و اغلب بیماری خودبخود خوب می شود و بطرف مزمن شدن نمی رود. زمانی که علائم بیماری و زردی بروز کرد فرد فقط باید استراحت کند تا ویروس توسط دفاع سیستم ایمنی بدن مهار شود و به تدریج التهاب کبدی به وضعیت سابق برگردد و به هیچ نوع درمان دارویی احتیاج ندارد

❖ راه های انتقال هپاتیت (آ)

✓ عمده ترین انتقال آن از طریق دهانی، مدفوعی می باشد یعنی در مناطقی که بهداشت رعایت نشده و پس از دستشویی دستها با آب و صابون شسته نمی شود و با همان دست غذا خورده می شود این ویروس به راحتی انتقال می یابد.

✓ همچنین در اثر خوردن آب و شیر آلوده و همچنین در اثر خوردن صدف و گوشت نپخته ماهی انتقال می یابد.

❖ پیشگیری از هپاتیت (آ)

✓ بهداشت فردی خصوصاً شستشوی دستها با آب و صابون بعد از توالت و قبل از غذا خوردن را رعایت نمایید.

✓ فضولات انسانی را به طور صحیح و بهداشتی دفع کنید.

✓ سبزیجات مصرفی را به طور صحیح ضد عفونی نمایید.

✓ لوازم شخصی، ظروف غذا و آشامیدنی خود را باید از ظروف دیگران جدا کنید.

✓ در محل انجام دیالیز از خوردن و آشامیدن خودداری نمایید.

❖ هپاتیت (سی)

اهمیت ابتلا به هپاتیت C از این جهت است که در بیش از ۸۵ درصد موارد به صورت مزمن در می آید و در دراز مدت یکی از علل مهم سیروز یا پرخونی کبد است. با توجه به این که تا کنون درمان

موثری جهت این بیماری معرفی نشده است لذا مهمترین نکته رعایت دستورات بهداشتی و پیشگیری از ابتلا مطرح می باشد.

❖ عوامل خطر ساز انتقال هپاتیت سی در مراکز دیالیز

✓ سابقه و میزان واحدهای خون تزریقی

✓ مدت همودیالیز

✓ شیوه دیالیز بیمارانی که دیالیز صفاقی میشوند در مقایسه با بیماران همودیالیزی در معرض خطر کمتری قرار دارند.

✓ میزان شیوع عفونت هپاتیت سی.

✓ در صورت وجود سابقه قبلی پیوند عضو

❖ پیشگیری از هپاتیت (سی)

✓ هپاتیت سی نیز مانند هپاتیت ب از راه خون منتقل می شود پس همان راه های پیشگیری مطرح است.

✓ توصیه میشود برای هر بیمار همودیالیزی از یک پرستار مجزا و وسایل یک بار مصرف مجزا از جمله دستکش استفاده شود.

✓ پاک کردن و ضد عفونی کردن وسایل و سطوح محیط اهمیت زیادی دارد.

✓ هرگز مواد مخدر تزریقی استفاده نکنید.

✓ در صورتی که به مخدر اعتیاد دارید، برای ترک اعتیاد اقدام کنید.

✓ هرگز از سرنگ مشترک استفاده نکنید.

✓ از مسواک، تیغ، وسایل برنده یا وسایلی که امکان آلودگی به خون دارند به طور مشترک استفاده ننمایید.

✓ استفاده از کاندوم در تماس با افراد آلوده یا مشکوک باعث محافظت از کلیه عفونتهای تناسلی به خصوص آلودگی با ویروس هپاتیت سی می شود.

✓ در صورتی که لباس یا هر شیئی دیگری به خون فرد آلوده آغشته شود، در ابتدا باید خون را با آب سرد در حالی که دستکش به دست است کاملاً شسته شود. چون ویروس در خون خشک شده هم تا مدتی باقی می ماند، بنابراین باید خون کاملاً پاک شود. سپس با دو روش می توان وسیله را ضد عفونی کرد:

- استفاده از مواد ضد عفونی کننده مانند مایعات سفید کننده و مواد کلر دار برای مدت ۲۰ دقیقه
- جوشاندن برای مدت ۲۰ تا ۳۰ دقیقه

❖ سندرم کمبود ایمنی اکتسابی یا ایدز

ایدز عبارت است از بوجود آمدن ضعف عمده در دستگاه ایمنی بدن. این امر باعث کاهش توانایی بدن در مقابله با عفونت ها و توانایی سرکوب سلول های غیرطبیعی مثل سلول های سرطانی می شود.

❖ راه های انتقال بیماری

✓ از طریق آمیزش جنسی از جمله مقعدی و حتی دهانی محافظت نشده

✓ انتقال خون آلوده و سرسوزن آلوده

✓ از مادر به فرزند در طول بارداری، زایمان یا شیردهی

❖ **پیشگیری از ویروس ایدز**

✓ از تماس جنسی با افراد آلوده یا افرادی که مواد مخدر تزریقی مصرف می کنند خودداری شود.

✓ از مسواک، تیغ و وسایل برنده یا وسایلی که امکان آلودگی به خون دارند به طور مشترک استفاده ننمایید.

✓ هرگز از سرنگ مشترک استفاده نکنید.

✓ از کاندوم استفاده شود.

✓ از بی بندوباری جنسی خودداری شود.

❖ درجه شرايطی به پزشک مراجعه نمایید؟

✓ اگر شما یا یکی از اعضای خانواده تان علائم عفونت ایدز یا انواع هپاتیت را داشتید.

✓ اگر پس از تشخیص، علائم یک عفونت دیگر ظاهر شوند (تب، سرفه، یا اسهال)

✓ اگر دچار علائم جدید و غیر قابل توجیه شده اید.

✓ داروهای مورد استفاده در درمان، عوارض جانبی بسیاری دارند.